

Van wachtlijst naar actietijd!

**Een startpakket voor ouders die niet willen wachten, maar willen starten.
(Of ouders die een extra steuntje kunnen gebruiken!)**

 **Logopedie
Centrum
Nederland**

@logoplezier

**www.logoplezier.nl
www.logopediecentrumnederland.nl**

Welkom!

Wachten op logopedie is niet fijn. Je ziet dat je kind ergens tegenaan loopt, je maakt je misschien zorgen en je wilt vooral één ding: vooruit. Tegelijk hoor je dat er een wachtlijst is en dat het nog even duurt voordat jullie terecht kunnen.

Dit startpakket is er om je te laten voelen:

👉 wij staan niet stil, ook al moeten we wachten.

Je hoeft namelijk niet te wachten tot de eerste afspraak om iets te kunnen doen voor de spraak- en taalontwikkeling van je kind. Sterker nog: juist in deze periode kun je met kleine, speelse dingen al een groot verschil maken.

In dit pakket vind je:

- uitleg in gewone-mensen-taal
- praktische tips die passen in jullie dagelijks leven
- spelletjes, voorbeeldzinnen en kleine opdrachtjes
- oefeningen die je kind voorbereiden op logopedie

Je hoeft geen logopedist te zijn om dit te gebruiken.

Je hoeft niet elke dag "braaf te oefenen".

Je hoeft niet perfect te doen wat hier staat.

Alles wat je wél doet, is meegenomen.

Elke kleine stap is er één.

Hoe gebruik je dit pakket?

Dit pakket is bedoeld als hulpmiddel, niet als behandeling of therapievorm.

Je mag het zien als een soort gereedschapskist: jij kiest wat past bij jouw kind én bij jullie gezin.

Een paar fijne spelregels voor jezelf:

- **Kies klein** – begin met 1 of 2 dingen die je aanspreken. Je hoeft niet alles te doen.
- **Korte momentjes zijn genoeg** – soms is 30 seconden al prima. Een zinnetje extra, een klein spelletje tijdens het eten – dat telt allemaal mee.
- **Koppel het aan wat je toch al doet** – denk aan: aankleden, eten, in de auto, spelen, boodschappen doen, naar bed gaan.
- **Herhaling is goud** – kinderen leren door herhaling. Jij mag dus met een gerust hart steeds hetzelfde zeggen en doen.
- **Niets hoeft “perfect”** – het doel is niet dat je kind nu al verder moet zijn. Het doel is dat je kind alvast een beetje warmloopt voor taal, spraak en communicatie.

Je kunt dit pakket van voor naar achter doorlopen, maar je mag ook gewoon springen naar het hoofdstuk dat nu het meeste bij jullie past, bijvoorbeeld:

- “Mijn kind zegt nog niet zoveel” → kijk bij Communicatie & spreekdurf
- “Mijn kind begrijpt niet altijd wat ik zeg” → kijk bij Taalbegrip
- “Ik maak me zorgen om klanken of mondgedrag” → kijk bij Spraak en Mondgewoonten

Zie dit pakket als een helpende gids.

Jij kent je kind het allerbeste, dit pakket sluit daarbij aan.

De kracht van dagelijkse routines

Oefenen zonder dat het voelt als oefenen.

De grootste groeikansen zitten vaak niet in werkbladen of tafeloefeningen, maar in de momenten die er toch al zijn. Kinderen leren taal namelijk het liefst:

- terwijl ze spelen
- terwijl ze kijken en ontdekken
- terwijl jij met ze kletst, lacht en dingen samen doet.

Daarom focust dit pakket op dagelijkse routines.

Dat zijn de terugkerende momenten op een dag, zoals:

- 's ochtends aankleden
- eten en drinken
- spelen (binnen of buiten)
- samen onderweg zijn
- de avond- en bedroutine

Tijdens die momenten kun je met kleine aanpassingen taal, begrip, zinnen en communicatie stimuleren zonder dat je "aan het oefenen" bent. Het is gewoon onderdeel van jullie dag.

Waarom routines zo goed werken

1. **Ze komen elke dag terug** – en wat herhaald wordt, blijft hangen.
2. **Kinderen voelen zich veilig bij voorspelbaarheid** – als ze weten wat er komt, durven ze meer te praten.
3. **Er is geen druk** – het is geen oefensessie, maar gewoon jullie dag.
4. **Je hoeft geen extra tijd te maken** – je stopt taalstimulatie in momenten die er al zijn.
5. **Je kind leert taal in context** – dat helpt enorm bij het begrijpen én onthouden.

Hoe jij van een gewoon moment een taal-momentje maakt

Je hoeft er niets voor klaar te leggen, niets nieuws te verzinnen en niets perfect te doen. Je voegt gewoon een klein beetje taal toe aan wat je kind op dat moment doet of ziet.

Dat kan op drie manieren:

1. Benoemen

Je benoemt wat je kind doet of wat jij doet:

"Jij pakt de lepel."

"Ik doe je jas aan."

2. Uitbreiden

Je maakt de zin van je kind net iets groter:

Kind: *"Auto."*

Jij: *"Ja, een grote auto."*

3. Herhalen

Kinderen houden van herhaling.

Daarmee bouw jij de taalstructuur.

1. Ochtend routine – aankleden

De ochtend is vaak druk, maar juist daarom perfect voor korte, voorspelbare taal.

Wat kun je zeggen?

1. Benoemen

"We doen je broek aan."

"Eerst één arm, nu deze arm."

2. Vaste volgorde

"Eerst kleren, dan sokken, dan schoenen."

Kinderen leren hierdoor volwoorden en logische zinnen.

3. Keuzes geven

"Wil je de blauwe trui of de gele?"

Keuzes = taal + zelfvertrouwen.

4. Zoekopdrachten

"Waar zijn je sokken?" "Waar is je broek?" – helpt het taalbegrip en de woordenschat.

2. Eten & drinken

Aan tafel gebeurt zó veel: kijken, proeven, wachten, vragen, kiezen.

Wat kun je zeggen?

1. Woorden uitbreiden

"Brood." → "Bruin brood."

"Appel." → "Rode appel."

2. Groot/klein – tellen

"Je hebt drie stukjes."

"Dit stukje is groot, dit stukje klein."

3. Begripsopdrachten

"Leg je lepel naast je bord."

"Zet je beker voor je neer."

4. Praat over smaak en textuur

"Deze is zoet/zout."

"Deze is knapperig/zacht."

3. Speeltijd – spontane taalexplosies

Dit is het moment waarop kinderen het meest open staan om te leren.

Wat kun je zeggen/doen?

1. Volgen & benoemen

Kijk naar wat je kind doet tijdens het spelen en benoem het

"Jij rijdt met de auto."

"Jij bouwt een toren."

2. Zinnen langer maken

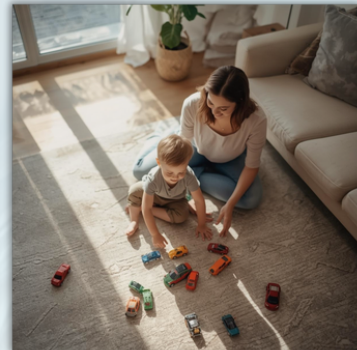
Kind: "Auto!"

Jij: "Ja, de auto rijdt."

3. Rollenspel

"De beer zegt: ik heb honger!"

Zinsstarters: "Ik zie..." / "Hij gaat..." / "De pop wil..."

4. Onderweg

Tijdens het fietsen, wandelen of autorijden ziet je kind van alles.

Wat kun je zeggen?

1. Ik zie, ik zie...

"Iets groots."

"Iets roods."

"Iets dat geluid maakt."

2. Benoemen onderweg

"Ik zie een grote vrachtwagen."

"Daar loopt een hond naast de vrouw."

3. Klankspelletjes

"Ik hoor een 'sss'... weet jij iets wat begint met s?"

4. Laat je kind vertellen wat hij ziet

"Wat zie jij allemaal buiten?" – *let op:* het is geen quiz; als je kind zelf nog geen dingen benoemd vertel jij ze!

4. Opruimen

Opruimen is dé perfecte combinatie van taalbegrip, sorteren en zelfstandigheid.

Wat kun je zeggen?

1. Begripsopdrachten

"Doe de auto's in de bak."

"Leg de blokken op de plank."

2. Sorteren

"Waar horen de dieren?"

"Deze hoort bij de auto's."

3. Zinnen uitbreiden

Kind: *"Auto in bak."* – Jij: *"Ja, auto in de bak."*

Kind: *"In de bak."* – Jij: *"Ja, auto in de bak doen."*

4. Maak het speels

Zet een opruimliedje aan of verzin er zelf één.

"Opruimen, opruimen, alles in de mand!"

6. Avondroutine

Het perfecte moment om taal te verwerken en nieuwe woorden te laten landen.

Wat kun je doen/zeggen?

1. Voorlezen met kleine zoekvragen

"Waar is de beer?"

2. Dag doorpraten

Bespreek samen wat jullie hebben gedaan. Vraag eerst of je kind het zelf kan vertellen. Zo niet, dan vertel jij het in korte duidelijke zinnen.

3. Rustige, voorspelbare zinnen

"We doen je pyjama aan."

"We gaan je tanden poetsen."

"We gaan lekker in bed."

Woordenschat

Hoe jouw kind nieuwe woorden écht leert.

Woordenschat is zoveel meer dan losse woorden horen.

Kinderen leren woorden het snelst wanneer ze snappen hoe woorden bij elkaar passen, wanneer ze betekenis voelen en wanneer ze woorden in actie zien.

Deze pagina helpt je kind woorden beter begrijpen én onthouden.

1. Woorden horen is niet genoeg — woorden moeten “landen”

Een kind onthoudt een nieuw woord pas echt wanneer:

- het het woord meerdere keren hoort
- het woord gekoppeld is aan iets dat het ziet of doet
- het woord betekenis krijgt

Voorbeeld:

Het woord appel blijft beter hangen als je kind ziet, ruikt of eet wat een appel is.

Woord + ervaring = onthouden.

2. Woorden horen in groepen = razendsnelle taalontwikkeling

Dit heet categoriseren en het helpt enorm bij schoolse taal.

Voorbeelden van categorieën:

- dieren
- voertuigen
- kleding
- eten & drinken
- speelgoed

Je kunt dit heel simpel toepassen:

- *“Welke woorden passen bij dieren?”*
- *“Wat hoort er bij kleding?”*
- *“Welke dingen kun je eten?”*

Kinderen ontdekken zo verbanden — en dát is hoe taal groeit.

3. Woordnetwerken bouwen — woorden verbinden met andere woorden

Dit klinkt ingewikkeld, maar het is heel simpel.

Bijvoorbeeld bij het woord appel kun je zeggen:

- *“De bal is rond.”*
- *“Banaan hoort bij fruit.”*
- *“Peer kun je eten.”*
- *“Appel kan rood of groen zijn.”*
- *“Kiwi heeft een schil.”*

Zo krijgt één woord ineens:

kleur + vorm + smaak + categorie + functie

Hoe meer verbindingen een woord heeft, hoe beter je kind het onthoudt.

Wat jij vandaag al kunt doen

- ✓ Als je iets nieuws ziet → geef 1 extra detail.
- ✓ Leg af en toe uit waarom iets bij iets hoort.
- ✓ Stel kleine vragen: “Wat hoort bij...?”
- ✓ Speel “Wat hoort er niet bij?” in de auto of onder het eten.
- ✓ Kies soms één woord van de dag om samen te verkennen.

Taalbegrip

Hoe je kind leert begrijpen wat jij zegt — stap voor stap.

Taalbegrip gaat niet alleen over woorden kennen, maar vooral over begrijpen wat iemand bedoelt; in context, in situaties, in opdrachten en in verhalen. Hier lees je hoe je dit thuis speels kunt ondersteunen.

1. Begrijpen begint bij kijken + luisteren samen

Kinderen begrijpen taal beter wanneer ze:

- jouw gezicht zien
- jouw lichaamstaal kunnen lezen
- kunnen voorspellen wat er gaat gebeuren
- taal horen die past bij het moment

Taalbegrip is dus veel meer dan “woorden kennen”.
Het gaat om taal + situatie + verwachtingen samen.

2. Eén stap tegelijk – bouw begrip rustig op

Kinderen leren opdrachten begrijpen in een vaste volgorde:

■ 1-stapsopdrachten

“Pak de bal.” – “Kom hier.” – “Doe de deur dicht.”

■ 2-stapsopdrachten

“Pak de bal en geef hem aan mij.” – “Doe je schoenen aan en kom dan naar de gang.”

■ Complexere opdrachten

“Pak iets dat je nodig hebt om te verven.” – “Leg de knuffel naast iets dat zacht is.”

3. Luisterspelletjes (super effectief en leuk)

Hier komt unieke waarde: simpele mini-opdrachtjes die het luistervermogen prikkelen.

- [Luister en voer uit](#)

Zeg 3 dingen achter elkaar:

“Tik je neus... klap in je handen... spring.”

“Tik je broek aan... Leg je hand op je hoofd... geef mij een high five!”

Varieer met tempo en toon.

- [Waar hoor je dit?](#)

Laat een geluid horen (dierenboekje of mondgeluid):

“Waar hoor je boe? Op de boerderij!”

- [Kleurzoekspel](#)

Zeg een kleur.

Je kind moet snel iets aanwijzen dat die kleur heeft.

- [Start-stop spel](#)

Zing of klap.

Wanneer je stopt, moet je kind stil blijven.

Dit versterkt auditieve aandacht.

Wat kun je vandaag al doen

- ✓ Geef iets meer tijd om te reageren
- ✓ Gebruik duidelijke, voorspelbare taal
- ✓ Bouw opdrachten rustig op (1 stap → 2 stappen → iets moeilijker)
- ✓ Vat soms samen wat er gebeurde (“Eerst... daarna... toen...”)
- ✓ Wijs dingen aan terwijl je praat
- ✓ Gebruik je gezicht, lichaam en stem om je boodschap helder te maken

Zinsbouw

Hoe jouw kind langere zinnen leert maken.

Zinnen maken is voor kinderen een grote stap. Ze moeten niet alleen woorden kennen, maar ook leren hoe woorden samen een gedachte vormen.

Gelukkig kun jij dit thuis heel simpel stimuleren – zonder te corrigeren of te “oefenen”.

1. De gouden strategie: zeg altijd één stapje meer dan je kind

Dit is dé makkelijkste manier om zinnen te laten groeien.

Kind zegt: “Broek.” – Jij zegt: “Broek aan.”

Kind zegt: “Broek aan.” – Jij zegt: “Broek aan doen.”

Kind zegt: “Broek aan doen.” – Jij zegt: “Ja, jij gaat je broek aan doen.”

👉 Jij loopt een klein beetje voor → je kind vult vanzelf in.

2. Gebruik voorspelbare zinnen

Kinderen leren zinsstructuur door herhaling.

Voorbeeld:

“We doen je jas aan.”

“Nu je schoenen aan.”

“We gaan naar buiten.”

Steeds dezelfde zinsvorm = veilig, duidelijk én goed voor de taalontwikkeling.

3. Beginzinnetjes (“zinsstarters”) helpen enorm

Ze geven houvast én moedigen je kind aan om zelf te praten. Het doel is namelijk om het kind jouw zin te laten aanvullen.

Jij zegt: “Ik zie...” Kind zegt: “een muis.”

Voorbeelden:

- “Ik hoor...”
- “Ik wil...”
- “Hij gaat...”
- “De auto...”

Zinsstarters zijn ideaal tijdens spelen, onderweg of voor het slapengaan.

5. Wat helpt (en wat niet)

✓ Wat helpt wel:

- eenvoudige, duidelijke zinnen
- veel herhaling
- wachten op een reactie
- aansluiten bij wat je kind probeert te zeggen
- korte zinsuitbreidingen

✗ Minder helpend:

- corrigeren (“nee, zeg het zo...”)
- eindeloos vragen stellen
- lange volzinnen gebruiken
- druk zetten om te praten

Wat je vandaag al kunt doen

- ✓ Luister eerst → voeg daarna iets toe
- ✓ Geef je kind tijd om te reageren
- ✓ Leg woorden op de juiste plek in een zin
- ✓ Gebruik dezelfde zinsstarters op vaste momenten
- ✓ Maak spelletjes van taal

Communicatie & spreekdurf

Hoe je jouw kind helpt om initiatief te nemen in taal

Sommige kinderen praten graag, anderen hebben tijd nodig. Communicatie versterken draait vooral om kansen bieden; zonder dat het voelt als "iets moeten".

1. Laat je kind leiden in het spel

Kinderen praten het liefst wanneer zij bepalen waar het over gaat. Volg hun spel, sluit aan, benoem wat zij interessant vinden.
→ Dit voelt veilig en uitnodigend.

2. Gebruik opmerkingen in plaats van vragen

Te veel vragen blokkeren spreekdurf. Opmerkingen nodigen uit tot reageren. Voorbeeld:

"Die auto gaat snel!"

→ Grote kans dat je kind dan wél iets zegt.

3. Spelletjes die uitnodigen tot communicatie

Kort, laagdrempelig en zonder druk:

- Geluiden nadoen: dieren, voertuigen, ritmes
- Verstopspel met geluid: jij maakt een geluid, je kind zoekt
- 'Mijn beurt – jouw beurt': om de beurt rollen, bouwen, tikken

Deze spelletjes stimuleren initiatief.

4. Materialen die nieuwsgierigheid aanzetten

Gebruik voorwerpen die kinderen automatisch laten reageren:

- bellenblaas
- zaklamp
- mandje met verrassingsvoorwerpen
- speelgoed dat beweegt of geluid maakt

Nieuwsgierigheid = communicatiekans.

Wat je vandaag al kunt doen

- ✓ Stel vandaag eens minder vragen en meer opmerkingen
- ✓ Leg 3 verrassingsvoorwerpen klaar en laat je kind kiezen waarmee jullie spelen
- ✓ Bouw een activiteit met duidelijke beurten ("nu jij, nu ik")
- ✓ Leg je telefoon weg en maak 3 minuten écht oogcontact tijdens spel
- ✓ Gebruik 1 geluid of woord dat je kind leuk vindt en speel ermee

Spraak

Hoe je jouw kind helpt bij het ontwikkelen van klanken

Kinderen leren klanken stap voor stap.

Sommige klanken komen al vroeg ("m", "p", "b"), andere pas veel later ("r", "s", "k").

Dat is normaal, spraakontwikkeling heeft tijd nodig.

Dit hoofdstuk helpt ouders zonder corrigeren spelenderwijs klanken te ondersteunen.

1. Klanken groeien via ritme en herhaling

Kinderen pakken klanken sneller op wanneer taal een ritme heeft:

- klapritmes
- stampen
- korte liedjes
- versjes

Ritme helpt de mondspieren, adem en timing samenwerken — basis voor duidelijke spraak.

Voorbeeld:

"Klap-klap-auto!"

"Klap-klap-ballenbak!"

2. Dierengeluiden en voertuigen zijn perfecte oefenklanken

Veel klanken zitten verstopt in geluiden:

- "mmmmmm" → motor of koe
- "ssssss" → slang of band die rolt
- "woef" → hond
- "brrr" → tractor
- "tut-tut" → auto

Geluiden voelen veilig en speels, waardoor kinderen sneller mee doen.

3. Klankspelletjes zonder druk

★ Begin-klank spelletje

Noem voorwerpen met dezelfde klank:

"Bal – boom – beer."

Laat je kind raden welke klank elk woord heeft.

★ Klank-memory

Leg 4 dingen neer.

Jij maakt een geluid → kind zoekt het juiste voorwerp.

★ Verleng-klank spel

Maak een klank langer:

"sssssssslang"

"mmmmmmmm melk"

Kinderen horen en voelen de klank beter.

Wat je vandaag al kunt doen

✓ Focus niet op wat niet lukt, maar op wat wel lukt. Geef de juiste vorm terug. Kind zegt "Sis" jij zegt:

"Ja, dat is een vis".

✓ Maak samen ritmes met klappen of stampen

✓ Gebruik dierengeluiden tijdens boekjes en spel

✓ Leg drie voorwerpen neer en laat je kind het geluid kiezen dat erbij hoort

✓ Maak klanken lang en speels ("fffffffiets!", "ssssssok")

Mondgewoonten

Hoe kleine dagelijkse gewoontes invloed hebben op spraak, eten en ademhaling.

Mondgewoonten zijn dingen die je kind doet met de mond, lippen, tong of ademhaling; vaak zonder erbij na te denken. Sommige gewoontes zijn oké, andere kunnen spraak, kauwen of mondhouding beïnvloeden. Met kleine stapjes kun je thuis al veel doen.

1. Mond rust = lippen op elkaar, tong achter de tanden

Dit is voor de mondspieren wat “neutraal staan” is voor je lichaam.

Kinderen die vaak een open mondhouding hebben, slikken of ademen soms anders dan wenselijk.

Kleine dingen die helpen:

- neus vrij houden (neus snuiten, damp, water)
- speelgoed dat mond dicht stimuleert (blaaswerkjes, bellenblaas → daarna rust)
- rustmomenten met “lippen op elkaar” spel

2. Duim, speen of ander zuigen: geen ramp, maar heeft wel invloed.

Langdurig zuigen kan effect hebben op:

- de stand van de tanden
- de tongpositie
- de spraakontwikkeling (vooral bij /s/, /t/, /d/, /n/)

Wat helpt:

- zuigmomenten beperken
- alleen tijdens rustmomenten gebruiken
- vervangen door knuffel, doekje, sensorisch speelgoed
- afbouwen stapje voor stapje

3. Tongpositie & het 'klakplekje'

De tong speelt een enorme rol in spraak en slikontwikkeling.

Een juiste rustpositie en goede tongbewegingen helpen bij:

- duidelijke klanken
- correcte slik
- minder speekselverlies

Het klakplekje: dat is het plekje net achter de voortanden tegen het gehemelte, waar de tong hoort te liggen bij: /t/, /d/, /n/, /l/, /s/ en /z/

Leuke manieren om het klakplekje te ontdekken:

- “Kun jij een paardje nadoen?” → klak-klak-klak
- “Laat je tong eens op het dakje van je mond slapen.”
- “Voel eens met je tong waar het dakje van je mond is.”

3. Neusademhaling is belangrijker dan veel ouders denken

Ademen door de neus helpt bij:

- filtering van lucht
- betere tongpositie
- minder droge mond
- betere spraak- en slikfunctie

Kleine stapjes:

- “snuffelspel” (kort snuffelen als een hondje)
- ruikspelletjes met geuren
- reminders: handje onder de neus → voel de lucht

Wat je vandaag al kunt doen

- ✓ Vervang de speen 1 moment van de dag door iets anders dat rust geeft
- ✓ Benoem zachtjes “lippen op elkaar” tijdens lezen of rusten
- ✓ Maak samen klik klakgeluidjes zoals een paardje.

Afsluiting

Wachtlijsten zijn lastig. Je ziet dat je kind moeite heeft met iets, je wilt graag vooruit, en toch moet je wachten op hulp.

Met dit pakket heb je laten zien dat je wél in beweging wilt blijven — en dat is waardevol.

Dit is goed om te onthouden:

★ **Kleine momentjes maken verschil**

Je hoeft niet elke dag uitgebreid te oefenen.

Een zinnetje erbij, iets benoemen tijdens het aankleden, een klein spelletje aan tafel... het telt allemaal mee.

★ **Jij kent je kind het beste**

Jouw gevoel, jouw observaties en jullie dagelijks ritme vormen de basis.

Gebruik alleen wat bij jullie past, laat los wat nu niet lukt.

★ **Veiligheid en verbinding staan voorop**

Taal groeit het snelst wanneer een kind zich gezien en rustig voelt.

Alles wat je doet vanuit aandacht en nabijheid, ondersteunt die groei.

Wanneer er wél een reden is om contact te zoeken

Heb je twijfels, zie je weinig ontwikkeling of maak je je zorgen? Neem dat serieus.

Je hoeft niet te wachten tot je afspraak om vragen te stellen aan een logopedist of arts.

Soms is een klein beetje uitleg al genoeg om weer verder te kunnen.

Tot slot

Je staat er niet alleen voor.

Ook in een periode waarin je moet wachten, kun je al mooie stappen zetten — en die stappen maak je nu al. Elke kleine stap is er één.

Wil je meer inspiratie, materialen of uitleg?

Kijk op www.logoplezier.nl of www.logopediecentrumnederland.nl of volg @logoplezier of @logopediecentrumnederland voor nieuwe tips en tools die je direct kunt gebruiken.

Veelgestelde vragen

Antwoorden die rust en richting geven, zonder oordeel of druk.

? 1. Moet ik me zorgen maken als mijn kind weinig praat?

Niet meteen. Kinderen ontwikkelen zich heel verschillend.

Let vooral op communicatie, en niet alleen op woorden.

Als je kind:

- wijst
- geluidjes maakt
- oogcontact zoekt
- iets probeert duidelijk te maken

...dan is dat allemaal taal.

Woordjes komen vaak wanneer je kind zich veilig en begrepen voelt.

? 2. Wat als mijn kind mij niet altijd begrijpt?

Taalbegrip groeit in stapjes.

Je helpt door:

- korte, duidelijke zinnen te gebruiken
- woorden te koppelen aan dagelijkse handelingen
- dezelfde taal in dezelfde situaties te gebruiken

Voorspelbaarheid = beter begrijpen.

? 3. Moet ik woorden verbeteren als mijn kind ze verkeerd zegt?

Nee. Corrigeren maakt taal soms spannend.

Gebruik liever modelleren:

Kind: "Tat."

Jij: "Ja, kat."

Zonder druk. Zonder verwachtingen.

Jij geeft het voorbeeld — je kind pakt het vanzelf op.

? 4. Hoe weet ik of mijn kind genoeg taal meekrijgt op een dag?

Het draait niet om hoeveel, maar om hoe betekenisvol.

Kinderen leren het meest wanneer taal:

- past bij wat ze zien en doen
- voorspelbaar is
- rustig wordt aangeboden
- in kleine, herhaalde momentjes komt

Tien korte taalprikkel-momentjes op een dag zijn waardevoller dan één grote taaldump.

? 5. Hoe stimuleer ik taal bij mijn kind als het weinig initiatief toont?

Geef ruimte, geen druk.

Kinderen die minder initiatief tonen, hebben vaak baat bij:

- opmerkingen in plaats van veel vragen
- speelgoed dat verrast of iets uitlokt (bellenblaas, zaklamp, autootjes)
- spel met beurten ("nu jij, nu ik")
- volgen wat je kind interessant vindt

Initiatief ontstaat wanneer een kind voelt: ik mag reageren op mijn manier.

Boekentips voor thuis

Laagdrempelig, speels en geschikt voor dagelijks gebruik.

1. Dikkie Dik – Jet Boeke

Korte zinnnetjes, duidelijke illustraties en herhaling.
Perfect om woorden te benoemen en taal voorspelbaar te maken.

2. Boer Boris – Ted van Lieshout & Philip Hopman

Ritme, humor en herkenbare onderwerpen zoals dieren, voertuigen en seizoenen.
Geweldig voor woordenschat en verhaaltjes navertellen.

3. Beer moet nodig poepen! – Johnny Leighton

Humor + herhaling = topcombinatie voor taal.
Kinderen voorspellen snel wat er komt → goed voor zinsbouw en taalbegrip.

4. Waar verstop je een ster? – Oliver Jeffers

Prachtige fantasie, verrassende wendingen en levendige taal.
Nodigt uit tot praten over emoties, ideeën en oplossingen.

5. De grootste reis ooit! – Oliver Jeffers

Rijke prenten, avontuur en duidelijke verhaallijn.
Ideaal voor nieuwe woorden, verhaaltjes maken en inleven.

6. Nijntje – Dick Bruna

Simpel, ritmisch, helder.
Zéér sterk voor beginnende taal: één zin per pagina, heldere illustraties.

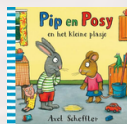
7. Kikker-serie – Max Velthuis

Emoties, vriendschap en herkenbare situaties.
Geweldig voor betekenisvolle gesprekken en sociaal-emotionele taal.

8. Anna-serie – Kathleen Amant

Aankleden, eten, ziek zijn... dagelijkse routines in eenvoudige taal.
Perfect voor taalbegrip en woordenschat die je direct kunt toepassen thuis.

9. Pip en Posy – Axel Scheffler

Peuterproblemen en oplossingen in korte verhaaltjes.
Herhaling + emoties = krachtige taalstimulator.

10. Prélientje blust de brand – Annie M.G. Schmidt

Ritme, rijm en humor.
Heerlijk om voor te lezen en perfect voor klanken, luistervaardigheid en zinsmelodie.

Tip voor ouders:

Lees liever vaak hetzelfde boek dan elke dag een andere.
Herhaling geeft kinderen vertrouwen & dat is de basis voor taal.